

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN KOKONAISUUDISTUKSEN SANASTO: rakennuskohde

**Ordlista för totalreformen av
markanvändnings- och bygglagen:
byggnadsobjekt**

Komentointiluonnos 2023-06-06

Sisällysluettelo

Käsitekaavioluettelo.....	3
Esipuhe.....	4
Sanaston rakenne ja merkinnät.....	5
Käsitteet, määritelmät ja termit.....	5
Sanaston rakenne.....	5
Termitietueen rakenne.....	5
Käsitekaavioiden tulkinta.....	7
1 Rakennuskohteisiin liittyvät käsitteet.....	9
1.1 Rakennuskohteet.....	9
1.2 Rakennukset tilat ja pinta-alat.....	15
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	22
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	23
Suomenkielinen hakemisto.....	24

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Rakennuskohde.....	14
Käsitekaavio 2. Rakennuksen tilat.....	18
Käsitekaavio 3. Pinta-alat.....	21

Esipuhe

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) kokonaisuudistuksen sanasto on osa ympäristöministeriön rakennetun ympäristön sanastoprojekteja. Nyt kommentoitavana oleva osuus keskittyy rakennuskohteisiin liittyviin käsitteisiin. Rakennuskohteella tarkoitetaan tässä sanastossa fyysistä kokonaisuutta, jota parhaillaan rakennetaan tai joka on rakennettu, kuten rakennuksia ja rakennelmia.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen sanaston tämän osuuden tavoitteena on rakennuskohteisiin liittyvien, lakiuudistuksen kannalta tarpeellisten käsitteiden määrittely, suositettavien suomenkielisten termien valinta ja termien käytön selkeyttäminen. Sanastossa käsitteille annetaan myös ruotsin- ja englanninkieliset vastineet. Käsitteet pyritään määrittelemään siten, että niitä voidaan käyttää yhdenmukaisesti. Käsitteiden tiedot esitetään sanastossa termitietueina ja käsitekaaviona. Käsitteiden sisältö kuvataan määritelmien ja niitä täydentävien huomautusten avulla. Määritelmän tarkoituksena on yksilöidä käsite ja erottaa se lähikäsitteistä. Huomautuksissa voidaan antaa lisätietoa käsitteestä, kuten esimerkkejä tai viittauksia sovellettaviin lakeihin. Käsitteiden välisiä suhteita havainnollistetaan käsitekaavion avulla.

Sanasto on tarkoitettu työvälineeksi maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa laaditussa rakentamislaisissa (751/2023) olevia termejä ja määritelmiä tarvitseville. Sanasto edistää myös julkisen hallinnon tietojen yhteentoimivuutta, ja se julkaistaan Yhteentoimivuusalustan Sanastot-työkalussa (sanastot.suomi.fi).

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen sanaston tämän osuuden laatineeseen asiantuntijaryhmään ovat kuuluneet (vähintään osan ajasta):

Juha Liukas, Sitowise

Pekka Luukkala, Maanmittauslaitos

Tomi Marjamäki, ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto

Tommi Niemi, Digi- ja väestötietovirasto

Janne Rinta-Mänty, Helsingin kaupunki

Kirsi White, ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto

Sirpa Suhonen, Sanastokeskus ry, terminologi.

Sanaston laatimiseen tarvittun terminologisen työn on rahoittanut ympäristöministeriö.

Sanaston rakenne ja merkinnät

Käsitteet, määritelmät ja termit

Sanaston lähtökohtana on ollut luotettavien määritelmien, käsitejärjestelmien, termisuositusten ja termien vastineiden tuottaminen. Siksi sanasto on laadittu systemaattisesti, terminologisten periaatteiden ja menetelmien mukaisesti, jotka on määritelty ISO/TC 37:n (International Organization for Standardization/Technical Committee 37 Language and terminology) laatimissa kansainvälisissä standardeissa.

Terminologiselle sanastotyölle on ominaista käsitekeskeisyys. Siinä missä sanakirjat tarkastelevat sanoja ja niiden merkityksiä, terminologisten sanastojen lähtökohtana ovat käsitteet ja niiden väliset suhteet.

Käsitteet ovat ihmisen mielessään muodostamia ajatusmalleja, jotka vastaavat tiettyjä todellisuuden kohteita, niin sanottuja tarkoituksia. **Tarkoituksilla** on erilaisia ominaisuuksia. Näistä ominaisuuksista muodostettuja ajatusmalleja kutsutaan käsitepiirteiksi. Käsitteen sisältö muodostuu joukosta erilaisia käsitepiirteitä, joista olennaiset ja erottavat kuvataan **määritelmän** avulla. Terminologiset määritelmät on kirjoitettu sellaiseen muotoon, että niiden avulla voidaan tunnistaa kunkin käsitteen paikka käsitejärjestelmässä. **Termit** puolestaan ovat käsitteiden nimityksiä, joiden avulla voidaan lyhyesti viitata käsitteen koko sisältöön.

Sanaston rakenne

Sanasto on ryhmitelty **aiheenmukaisesti** jäsenneltyihin lukuihin, joissa toisiinsa liittyvät käsitteet on pyritty sijoittamaan lähekkäin.

Aakkoselliset hakemistot löytyvät sanaston lopusta. Niissä käytetty numerointi viittaa käsitteen numeroon sanastossa. Hakemistoihin on poimittu suositettavien ja hylättävien termien lisäksi muita hakusanoja, jotka liittyvät läheisesti tiettyyn käsitteeseen. Muut hakusanat viittaavat siihen käsitteeseen ja sen numeroon, jonka yhteydessä kyseistä termiä käsitellään.

Termitietueen rakenne

Käsitteet on esitetty sekä numeroituina termitietueina että käsitejärjestelmää kuvaavana kaaviona. Käsitekaavio ja termitietueet on tarkoitettu toisiaan tukeviksi esitysmuodoiksi.

Termitietueessa käsitteelle annetaan ensin **termit**. Ensimmäisenä esitetään sanaston pääkielen (eli käsiteanalyysin perustana käytetyn kielen) termit. Termien jälkeen seuraa **määritelmä** ja mahdolliset määritelmää täydentävät lisätiedot eli **huomautukset**. Käsitteet on numeroitu juoksevasti. Alla on esimerkkinä käsitettä *ullakko* käsittelevä termitietue ja merkintöjen selitykset:

Termitietueen merkintä	Merkinnän selitys
19	käsitteen numero
ullakko	suomenkieliset termit; suositettava termi ensimmäisenä ja sen jälkeen sallittavat synonyymit
sv vind	ruotsinkieliset vastineet
en attic	englanninkieliset vastineet
<i>rakennuksen tila</i> , joka sijaitsee <i>rakennuksen</i> ylimmän <i>kerroksen</i> yläpuolella ja pääosin julkisivun ja vesikaton leikkauslinjan määrittämän tason yläpuolella ja jossa pääsee kulkemaan	määritelmä; alkaa pienellä kirjaimella, ei pistettä lopussa; kursivointi viittaa sanastossa määriteltyn käsitteeseen
Kaikissa rakennuksissa ei ole ullakkoa. Ullakko ei ole kerros, vaikka sinne sijoitettaisiin rakennuksen <i>pääasiallisen käyttötarkoituksen</i> mukaisia tiloja, mutta edellytysten täyttyessä ullakko voidaan muuttaa kerrokseksi. Ullakkona ei pidetä yläpohjan onteloa, jossa tilan mataluuden, muodon tai muun syyn vuoksi ei pääse kulkemaan.	huomautus; normaali virke, erotettu määritelmästä sisennyksellä; antaa lisätietoa käsitteestä, esimerkkejä, tietoa termien käytöstä yms.
Käsitekaavio: <i>Rakennuksen tilat</i>	viittaus käsitekaavioon, jossa käsite esiintyy

Kooste kaikista käsitteiden yhteydessä sanasto-osuudessa käytetyistä merkintätavoista:

Termitietueen merkintä	Merkinnän selitys
lihavointi	suomenkieliset termit; suositettava termi ensimmäisenä ja sen jälkeen sallittavat synonyymit
<i>kursivoitu linkki</i>	(määritelmässä tai huomautuksessa) kursivoitu termi viittaa sanastossa määriteltyn käsitteeseen; termi toimii sähköisessä versiossa linkkinä
kursivoimaton linkki	(määritelmässä tai huomautuksessa) teksti toimii linkkinä sanaston ulkopuoliseen kohteeseen
mieluummin kuin:	ei-suositettava termi; termin käyttöä ei suositeta esimerkiksi kielellisistä syistä (kuten vierasperäisyyden vuoksi)
ei: not:	hylättävä termi; tarkoittaa eri asiaa kuin suositettava termi eikä sitä pitäisi käyttää tässä merkityksessä tai termi on kielenvastainen tai vanhentunut
sv	ruotsinkieliset vastineet
en	englanninkieliset vastineet
n	ruotsin termi on ett-sukuinen
Käsitekaavio:	viittaus yhteen tai useampaan käsitekaavioon, jossa käsite esiintyy; käsitekaavion nimi toimii sähköisessä versiossa linkkinä

Käsitekaavioiden tulkinta

Käsitekaaviot havainnollistavat käsitteiden välisiä suhteita ja auttavat hahmottamaan kokonaisuuksia. Sanastossa esiintyy terminologisia käsitesuhteita, joita on kuvattu UML:n (Unified Modeling Language) mukaisilla merkintätavoilla (ks. ISO 24156-1 Graphic notations for concept modelling in terminology work and its relationship with UML – Part 1: Guidelines for using UML notation in terminology work). Seuraavan sivun kaaviossa on annettu esimerkkejä käsitesuhteiden kuvaamisesta.

Käsitteen merkitseminen kaavioon

- sanasto-osuudesta käsitteen tiedoista on poimittu kaavioon ensimmäinen suositettava termi ja määritelmä
- lihavoimaton termi on kaaviossa helpottamassa kaavion tulkintaa, mutta sitä ei ole määritelty sanastossa

Hierarkkinen suhde (kolmioon päättyvä viiva)

- vallitsee laajemman yläkäsitteen (*rakennelma*) ja sitä suppeamman alakäsitteen (*yleisörakennelma*) välillä
- alakäsite sisältää kaikki yläkäsitteen piirteet sekä vähintään yhden lisäpiirteen, mutta sitä vastaa suppeampi joukko tarkoituksia kuin yläkäsitettä
- alakäsite voidaan ajatella yläkäsitteen erikoistapaukseksi
- kolmion kärki osoittaa yläkäsitteeseen

Koostumussuhde (vinoneliöön päättyvä viiva)

- alakäsitteet ovat osia yläkäsitteenä olevasta kokonaisuudesta
- yläkäsitteen piirteet eivät sisälly alakäsitteeseen kuten hierarkkisessa käsitejärjestelmässä
- esimerkiksi *aluerakentamiskohde* koostuu *rakennuskohteista*
- vinoneliö kiinnittyy yläkäsitteeseen

Assosiatiivinen suhde (viiva ilman symbolia)

- käsitesuhde, jota ei voida luokitella hierarkkiseksi eikä koostumussuhteeksi (esim. ajalliset, paikalliset, toiminnalliset, välineelliset sekä alkuperään ja syntyyn liittyvät suhteet)
- assosiatiivisen suhteen tyyppi käy yleensä ilmi määritelmän kielellisestä muodosta
- esimerkiksi *rakennuksen* ja *rakennuspaikan* välillä on assosiatiivinen suhde: rakennus sijaitsee rakennuspaikalla tai sille on osoitettu tietty rakennuspaikka

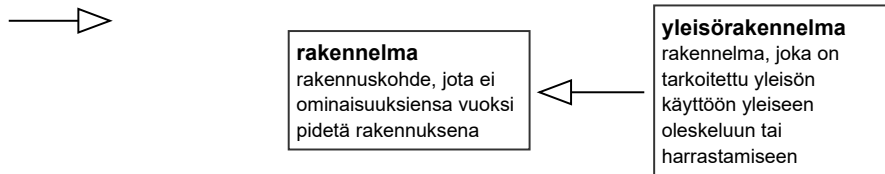
Moniulotteinen käsitejärjestelmä (viiva, jonka yhteyteen on tekstillä merkitty jaotteluperuste)

- yläkäsitteestä päästään erilaisiin alakäsitevalikoimiin eli ulottuvuuksiin käyttämällä eri jaotteluperusteita
- yhteen ulottuvuuteen kuuluvat eli yhden jaotteluperusteen mukaiset (kaaviossa saman jaotteluperusteen alle merkityt) alakäsitteet eivät voi yhdistyä uudeksi käsitteeksi (esimerkiksi *rakennuksen sisätila* ei voi olla *rakennuksen ulkotila*)
- eri ulottuvuuksiin kuuluvia eli eri jaotteluperusteiden alla olevia alakäsitteitä voidaan yhdistää uusiksi käsitteiksi (esimerkiksi *majoitustila* voi olla *sisätilaa*)
- jaotteluperusteen nimitys on usein merkitty viivan yhteyteen (esimerkiksi *rakennuksen tilat* on jaettu alakäsitteisiin yhtäältä rakennusvaipan ja toisaalta rakennuksen käyttötarkoituksen mukaan)

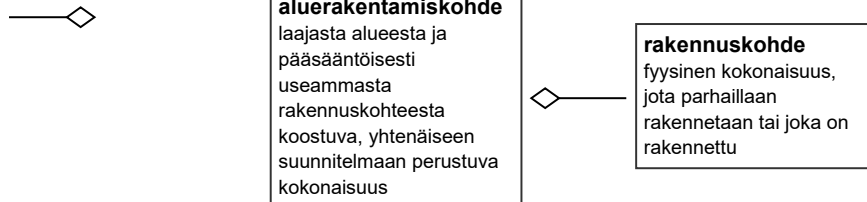
Täydentävä tieto (katkoviiva - - -)

- katkoviivoilla merkitään käsitesuhteet, jotka eivät käy ilmi määritelmien sanamuodoista (esimerkiksi käsitteiden *rakennuskohde* ja *pääasiallinen käyttötarkoitus* välinen assosiatiivinen suhde on merkitty katkoviivalla, koska rakennuskohteen määritelmässä ei viitata suoraan käyttötarkoitukseen eikä päinvastoin)
- katkoviivalla voidaan merkitä niin hierarkkinen suhde, koostumussuhde kuin assosiatiivinen suhdekin

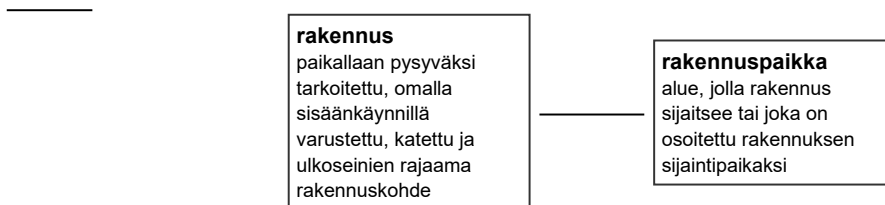
HIERARKKINEN SUHDE

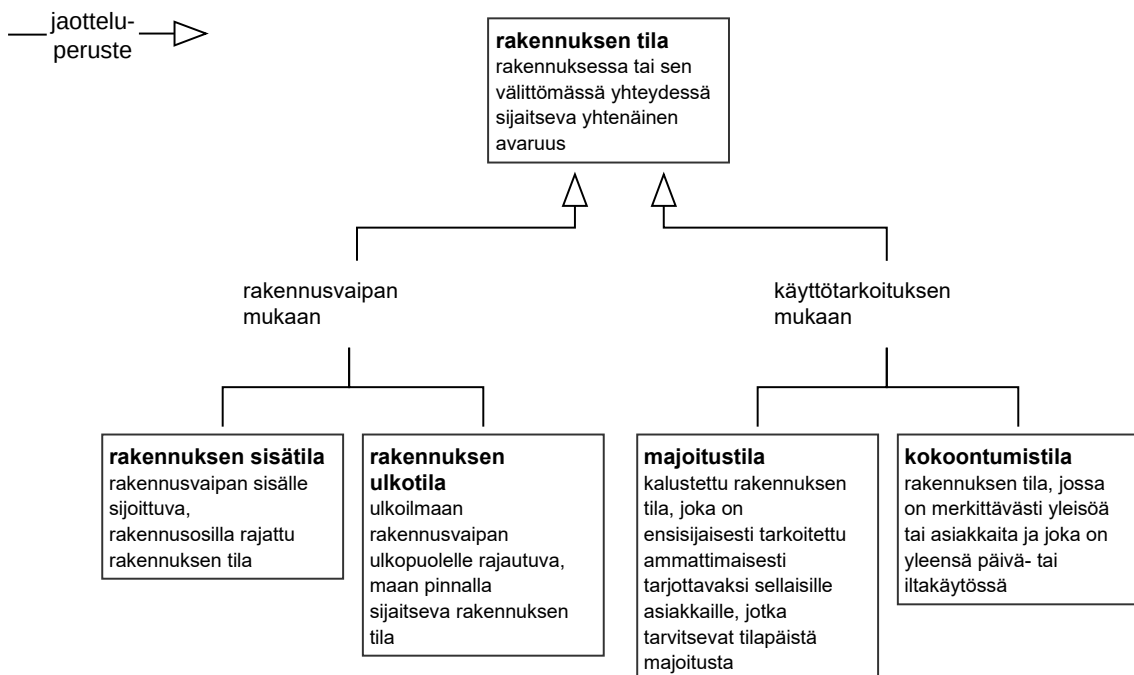
KOOSTUMUSSUHDE

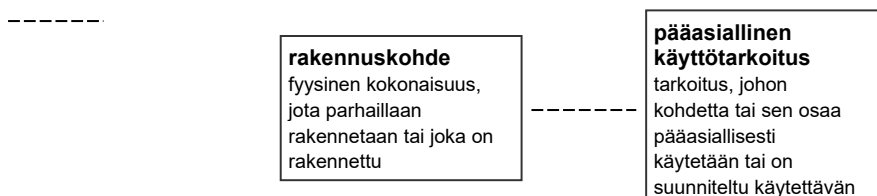
ASSOSIATIIVINEN SUHDE

MONIULOTTEINEN KÄSITEJÄRJESTELMÄ

TÄYDENTÄVÄ SUHDETIETO

1 Rakennuskohteisiin liittyvät käsitteet

1.1 Rakennuskohteet

1

rakennuskohde; rakentamiskohde; rakennettava kohde; rakennettu kohde

sv byggnadsobjekt *n*

en construction works *pl*

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jota parhaillaan rakennetaan tai joka on rakennettu

huomautus

Talonrakennuksessa rakennuskohteita ovat esimerkiksi [rakennukset](#), [rakennelmat](#) ja niiden ulkoalueet.

Infrarakentamisessa rakennuskohteita voidaan kutsua infrakohteiksi. Niitä ovat esimerkiksi liikenneväylät, padot ja satamat.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

2

rakennus

sv byggnad

en building

määritelmä

paikallaan pysyväksi tarkoitettu, omalla sisäänkäynnillä varustettu, katettu ja ulkoseinien rajaama [rakennuskohde](#)

huomautus

Sisäänkäynnillä tarkoitetaan ovea tai aukkoa, josta on kulku rakennukseen sen ulkopuolelta.

Toisistaan erillään olevat rakennukset ovat aina itsenäisiä rakennuksia. Kaikki itsenäiset rakennukset eivät kuitenkaan ole erillään muista rakennuksista esimerkiksi kadun varteen rakennettaessa. Esimerkiksi rivitalot, paritalot ja kerrostalot ovat itsenäisiä rakennuksia.

Rakennuksen olosuhteiden ja mitoituksen tulisi pääasiallisesti mahdollistaa ihmisten toiminta ainakin osassa [rakennuksen tiloista](#).

Rakennuksen ulkovaipan sisäpuolella on [sisätiloja](#). Rakennuksen ulkovaipan rajapintaan rajautuu välittömästi rakennuksen yhteydessä olevia ja rakennukseen kuuluvia [ulkotiloja](#), kuten parvekkeet, terassit, katokset, lavat jne.

Rakennus on fyysinen kokonaisuus. Rakennusta koskevaa tietoa voidaan esittää [rakennuskohdetietueessa](#).

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

3

rakennuksen osa

ei: rakennusosa

sv byggnadsdel

en building part

not: construction part

määritelmä

rakennuksen osakokonaisuus, joka on fyysisesti, toiminnallisesti tai ajallisesti yhtenäinen

huomautus

Rakennuksen jakaminen osiin voidaan tehdä monesta eri näkökulmasta.

Rakennuksen osia ovat esimerkiksi rakennuksen lamelli, siipi, **porraskäytävä**, palo-osasto, **kerros** ja huoneisto. Eri tyyppiset osat voivat leikata toisiaan, sillä esimerkiksi porraskäytävä läpäisee useamman kerroksen.

Rakennus voi koostua useasta rakennuksen osasta. Tällöin esimerkiksi eri ajankohtina rakennetuille saman rakennuksen eri osille voidaan tallentaa niiden todelliset rakennusajankohdat ja käyttötarkoitukset.

Jos rakennus on kokonaan yhtenäinen, rakennuksen osa muodostaa itsessään rakennuksen.

Rakennuksessa kiinni olevia, ainakin yhdeltä sivulta avoimessa yhteydessä ulkoilmaan olevia rakennuksen osia voidaan kutsua rakennuksen ulko-osiksi. Näitä ovat esimerkiksi parvekkeet ja terassit.

Rakennusosa viittaa eri käsitteeseen kuin rakennuksen osa.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

4

rakennelma

sv konstruktion

en structure

määritelmä

rakennuskohde, jota ei ominaisuuksiensa vuoksi pidetä **rakennuksena**

huomautus

Rakennelman rakentaminen tai sijoittaminen saattaa vaatia rakentamisluvan. Rakennelman luvanvaraisuuden arvioi kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

Esimerkiksi silta, katos, lava ja masto ovat rakennelmia.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

5

aluerakentamiskohde

sv objekt för områdesbyggande

en object of neighbourhood construction

määritelmä

laajasta alueesta ja pääsääntöisesti useammasta **rakennuskohteesta** koostuva, yhtenäiseen suunnitelmaan perustuva kokonaisuus

huomautus

Aluerakentamiskohde voi sisältää useampia **rakennuksia**, **rakennelmia**, liikenneväyliä, maanrakennustöitä ja muita vastaavia rakennustöitä.

Kunta voi tehdä aluerakentamiskohteen rakentamisesta sopimuksen tietyn rakennusliikkeen kanssa. Usein tämä tarkoittaa sitä, että rakennusliike rakentaa **asuinrakennukset** ja kunta niiden ympärille tulevan infrastruktuurin.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

6

rakennuskohdetietue

sv byggnadsobjektpost

en construction works record

määritelmä

tiettyä olemassa olevaa [rakennuskohdetta](#) koskevien tietojen kokonaisuus

huomautus

Rakennuskohdetietue sisältää rakennuskohteen tunnisteen ja sijaintitiedon. Sillä voi olla tunnusyhteys muihin tietoihin, kuten henkilö-, suojelupäätös-, rakentamislupa- tai täydentäviin paikkatietoihin.

Rakennuskohdetietue koskee vain yhtä rakennuskohdetta, ei useaa rakennuskohdetta tai yhtä osaa moniosaisesta [rakennuksesta](#). Rakennuskohdetietueeseen voi kohdistua useampia [rakentamislupatietueita](#), ja niitä voidaan muodostaa rakentamislupatietueiden perusteella.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

7

rakentamislupatietue

sv bygglovpost

en building permit record

määritelmä

tiettyä rakentamislupaa koskevien tietojen kokonaisuus

huomautus

Yksi rakentamislupatietue voi kohdistua yhteen tai useampaan [rakennuskohdetietueeseen](#).

Yhteen rakennuskohdetietueeseen voi myös kohdistua useampia rakentamislupatietueita.

Rakentamislupatietue voi sisältää tietoja rakentamislupahakemuksista ja -päätöksistä.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

8

rakennuspaikka

sv byggplats

en building site

määritelmä

alue, jolla [rakennus](#) sijaitsee tai joka on osoitettu rakennuksen sijaintipaikaksi

huomautus

Asemakaava-alueella rakennuspaikat määritellään asemakaavassa. Asemakaava-alueen ulkopuolella rakennuspaikkojen lukumäärä voidaan määritellä yleiskaavassa tai ratkaista lupamenettelyssä. Kunnan rakennusjärjestyksessä voidaan antaa rakennuspaikkoja koskevia määräyksiä.

Rakennuspaikka voi sijaita useamman kiinteistön tai kiinteistön osan alueella, joka katsotaan yhdeksi rakennuspaikaksi.

Muiden [rakennuskohteiden](#) kuin rakennusten rakennuspaikoista voidaan käyttää termiä rakennuskohdepaikka.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

9

pääasiallinen käyttötarkoitus

sv huvudsakligt användningsändamål *n*

en principal use

määritelmä

tarkoitus, johon kohdetta tai sen osaa pääasiallisesti käytetään tai on suunniteltu käytettävän

huomautus

Rakentamis- ja kiinteistöalalla pääasiallisella käyttötarkoituksella tarkoitetaan yleensä [rakennuksen](#) pääasiallista käyttötarkoitusta. Myös muulla [rakennuskohteella](#), kuten [rakennelmalla](#) voi olla pääasiallinen käyttötarkoitus, samoin kuin [rakennuksen osalla](#).

Esimerkiksi rakennukset luokitellaan niiden pääasiallisen käyttötarkoituksen eli rakennuksessa harjoitettavan toiminnan vaatimien tilojen mukaan. Rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen katsotaan olevan asuminen, jos siinä on asuinalaa vähintään puolet [kerrosalasta](#). Toisaalta rakennuksen eri osilla voi olla eri käyttötarkoituksia, kuten asuminen, varastointi tai liiketoiminta.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

10

yleisörakennelma

sv konstruktion för allmänheten

en public structure

määritelmä

[rakennelma](#), joka on tarkoitettu yleisön käyttöön yleiseen oleskeluun tai harrastamiseen

huomautus

Yleisörakennelman rakentamiseen tai sen laajaan korjaus- ja muutostyöhön tarvitaan yleensä rakentamislupa, jos sitä voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi henkilöä. Kunta voi rakennusjärjestyksessä kuitenkin määrätä, että rakentamislupaa ei kunnassa tai sen osassa tarvita, jos rakentamishanketta voidaan pitää vähäisenä.

Yleisörakennelmia ovat esimerkiksi katsomot ja kioskit.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

11

asuinrakennus

sv bostadsbyggnad

en residential building

määritelmä

jatkuvaan asumiskäyttöön tarkoitettu [rakennus](#), jossa asuinalaa on vähintään puolet [kerrosalasta](#)

huomautus

Asuintilana asuinrakennuksissa on asuinhuoneisto tai -huone. Asuinrakennukset koostuvat yhdestä tai useammasta asuinhuoneistosta tai -huoneesta ja muusta asukkaiden käytössä olevasta huonetilasta, kuten huoneistokohtaisista varastoista, kerhohuoneesta tai talosaunasta.

Asuinrakennuksissa asuminen on pysyväisluonteista ja perustuu pääsääntöisesti asunnon hallintaan omistus- tai vuokrasuhteen perusteella.

Asuinrakennuksiin kuuluvat sekä tavanomaisia tila- ja varusteratkaisuja sisältävät asuinrakennukset että sellaiset, joissa on tavanomaisesta poikkeavia ratkaisuja.

Asuinrakennuksia ovat pientalot, kerrostalot, asuntolarakennukset ja erityisryhmien asuinrakennukset.

[Rakennusluokitus 2018](#): luokka 01 Asuinrakennukset

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

12

talousrakennus

sv ekonomibyggnad

en outbuilding

määritelmä

rakennus, joka palvelee **asuinrakennuksia** tai vapaa-ajan asuinrakennuksia tai joka on väliaikainen huomautus

Talousrakennuksia ovat esimerkiksi asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennuksiin kuuluvat vajat, pyöräsuojat ja autotallit sekä työmaiden tilapäiset henkilöstö- ja sosiaalityötilarakennukset.

Rakennusluokitus 2018: luokka 1911 Talousrakennukset

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

13

väestönsuoja

sv skyddsrum *n*

en civil defence shelter

määritelmä

pelastustoimen **rakennus**, joka on tarkoitettu antamaan ihmisille suojaa asevaikutuksilta, rakennussortumilta, ionisoivalta säteilyltä ja myrkyllisiltä aineilta

huomautus

Väestönsuojat ovat esimerkiksi teräsbetonisia tai kallioon louhittuja (kalliosuojat).

Rakennusluokitus 2018: luokka 1311 Väestönsuojat

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

14

väliaikainen rakennus; tilapäinen rakennus; määräaikainen rakennus

sv tillfällig byggnad

en temporary building

määritelmä

rakennus, joka sen rakenne, arvo ja käyttötarkoitus huomioon ottaen on tarkoitettu pysytettäväksi paikallaan enintään tietyn aikaa

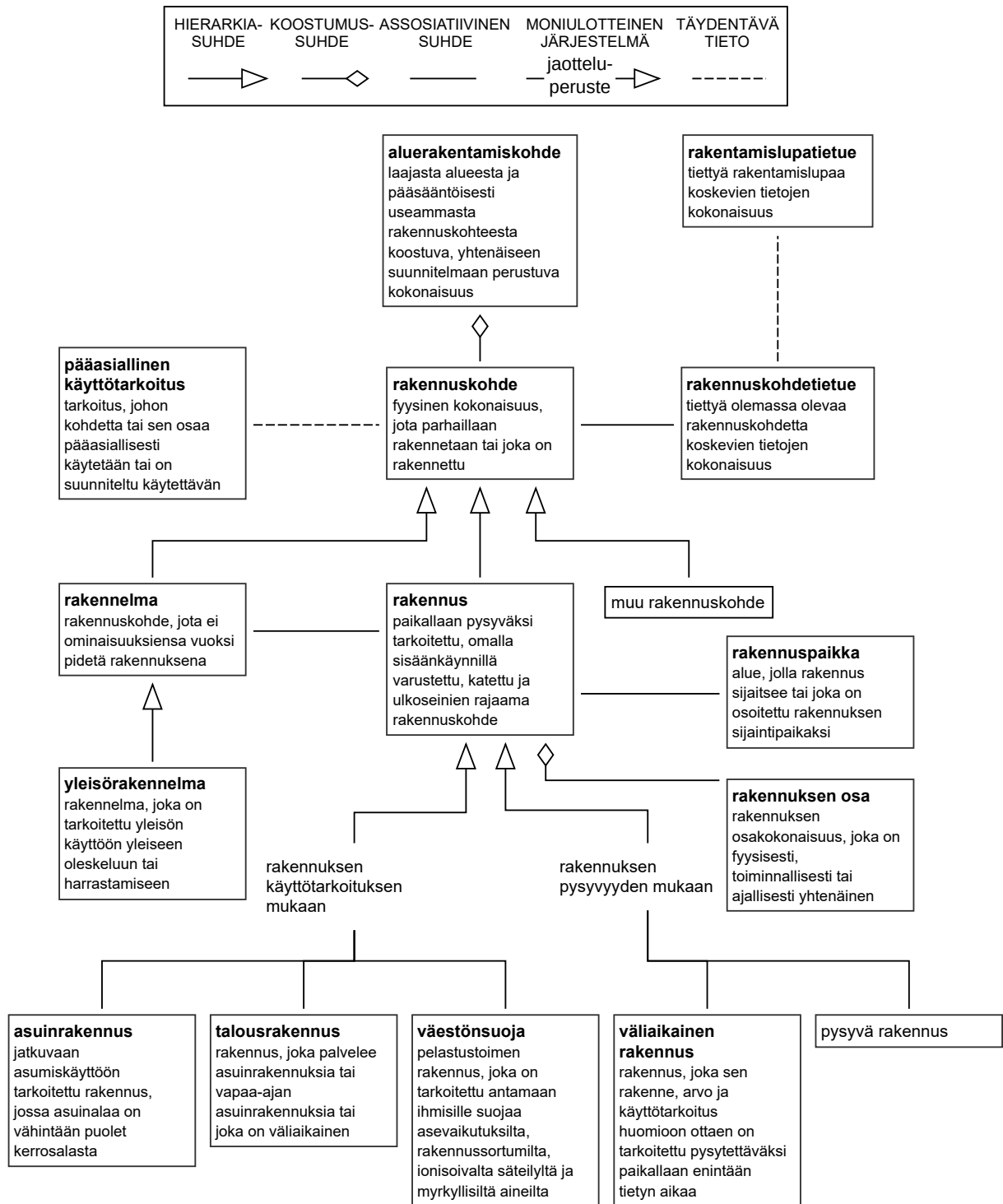
huomautus

Väliaikaisen rakennuksen rakentaminen on mahdollista enintään kymmeneksi vuodeksi.

Väliaikaisen rakennuksen sallittavuuden harkintaan vaikuttavat kaavoituksen ja luonnonsuojelun tavoitteet, rakennuksen tarkoitus sekä lujuuden, terveellisyyden, liikenteen, paloturvallisuuden ja ympäristöön sopeutuvuuden vaatimukset. Väliaikainen rakennus ei saa johtaa merkittävään rakentamiseen.

Termejä tilapäinen rakennus ja määräaikainen rakennus on käytetty alueidenkäyttölaissa (132/1999), ja niillä on tarkoitettu hieman eri asiaa. Määräaikaiselle rakennukselle on asetettu rakennusluvassa määräaika, kun taas tilapäinen rakennus on voinut olla paikallaan enintään viisi vuotta. Rakentamislaisissa (751/2023) ne ovat korvautuneet väliaikaisella rakennuksella.

Käsitekaavio: [Rakennuskohde](#)

Käsitekaavio 1. Rakennuskohde.

1.2 Rakennukset tilat ja pinta-alat

15

rakennuksen tila; tila

sv utrymme *n* i byggnad; utrymme *n*

en building space; space

määritelmä

rakennuksessa tai sen välittömässä yhteydessä sijaitseva yhtenäinen avaruus

huomautus

Rakennuksen tilat voivat muodostua monella tavalla, kuten käyttötarkoituksen mukaan tai tiloihin kohdistuvien vaatimusten perusteella. Tilat voidaan erottaa toisistaan myös esimerkiksi seinien, lattian ja katon avulla.

Rakennuksen tilojen ominaisuuksista määrätään lainsäädännössä.

Muun **rakennuskohteen** kuin rakennuksen tilasta voidaan käyttää termiä rakennuskohteen tila.

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

16

kerros; rakennuksen kerros

sv våning

en floor

määritelmä

kokonaan tai pääasiallisesti maanpinnan yläpuolella, samalla tasolla sijaitseva **rakennuksen tila**, jota rajoittavat lattiataso ja kattavan välipohjan tai yläpohjan yläpinta

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

17

kellarikerros

sv källarvåning

en basement storey; basement

määritelmä

rakennuksen tila, joka on kokonaan tai pääasiallisesti maanpinnan alapuolella

huomautus

Asemakaavassa voidaan sallia useamman kuin yhden kellarikerroksen rakentaminen sekä **rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen** mukaisten tilojen sijoittaminen kellarikerrokseen.

Kellarikerrokselle on asetettu muista kerroksista poikkeavia vaatimuksia muun muassa paloturvallisuuden ja pelastautumisen varmistamiseksi.

Nykyinen lainsäädäntö ei tunne käsitettä "maanpäällinen kellarikerros", mutta ennen vuotta 2000 hyväksytty asemakaava saattoi sallia rakennuslain (370/1958) ja sitä täydentäneiden rakentamismääräysten mukaisen maanpäällisen kellarikerroksen rakentamisen.

Kellarikerros ja **ullakko** eivät ole kerroksia. Rakennuslakiin vuonna 1965 omaksuttu maanpäällinen kellarikerros ei myöskään ole kerros, vaikka se fyysisiltä ominaisuuksiltaan kerroksen kaltainen onkin.

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

18

porrastila; porraskäytävä; porrashuone; porras

sv trappa; trapphus

en staircase; stair

määritelmä

askelmien ja tasanteiden muodostama *rakennuksen tila*, joka mahdollistaa kulun rakennuksen muihin tiloihin

huomautus

Porrastila voi olla lämmitettävä tai lämmittämätön, rakennusrungon sisällä tai ulkopuolella.

Kerrosten välisen porrastilan on oltava katettu. Asuinkerrostalossa, jossa ei ole hissiä, kerrosten välisen porrastilan on lisäksi saatava luonnonvaloa ja siinä on oltava vähintään yksi välitasanne.

Poistumisalueen sisäisen porrastilan leveyden tulee olla vähintään 0,85 metriä. Käsijohteet ja jalkalistat voivat kuitenkin ulottua tämän mitan sisäpuolelle.

Porrastiloista säädetään rakennuksen käyttöturvallisuudesta annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1007/2017). Asetuksessa käytetään termiä porras.

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

19

ullakko

sv vind

en attic

määritelmä

rakennuksen tila, joka sijaitsee *rakennuksen* ylimmän *kerroksen* yläpuolella ja pääosin julkisivun ja vesikaton leikkauslinjan määrittämän tason yläpuolella ja jossa pääsee kulkemaan

huomautus

Kaikissa rakennuksissa ei ole ullakkoa. Ullakko ei ole kerros, vaikka sinne sijoitettaisiin rakennuksen *pääasiallisen käyttötarkoituksen* mukaisia tiloja, mutta edellytysten täytyttyessä ullakko voidaan muuttaa kerrokseksi.

Ullakkona ei pidetä yläpohjan onteloa, jossa tilan mataluuden, muodon tai muun syyn vuoksi ei pääse kulkemaan.

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

20

rakennuksen sisätila; sisätila

sv inomhusmiljö

en interior

määritelmä

rakennusvaipan sisälle sijoittuva, rakennusosilla rajattu *rakennuksen tila*

huomautus

Rakennuksen ominaisuuksista monet, kuten *rakennuksen kerrosala*, kohdistuvat rakennuksen sisätilaan.

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

21

rakennuksen ulkotila; ulkotila

sv yttre område n; utomhusmiljö

en outdoor area

määritelmä

ulkoilmaan rakennusvaipan ulkopuolelle rajautuva, maan pinnalla sijaitseva *rakennuksen tila*

huomautus

Rakennuksen ulkotiloja ovat esimerkiksi *rakennuspaikan* ajoväylät, pysäköinti-, jalankulku-, leikki- ja oleskelualueet.

Rakennuksen ulkotilojen turvallisuudesta säädetään rakennuksen käyttöturvallisuudesta annetussa ympäristöministeriön asetuksessa (1007/2017).

Käsitekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

22

kokoontumistila

sv möteslokal

en assembly facilities *pl*

määritelmä

rakennuksen tila, jossa on merkittävästi yleisöä tai asiakkaita ja joka on yleensä päivä- tai iltakäytössä

huomautus

Kokoontumistiloja ovat esimerkiksi ravintolat, myymälät, koulut, päiväkodit ja muut varhaiskasvatuksen tilat, urheiluhallit, näyttelyhallit, teatterit, kirkot, kirjastot ja päivähoitolaitokset.

Kokoontumistilassa saa oleskella samanaikaisesti vain sellainen määrä ihmisiä, että he pääsevät poistumaan turvallisesti. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on rakentamisluvassa tai paloturvallisuuden vuoksi erikseen tarvittavassa päätöksessä vahvistettava kokoontumistilassa samanaikaisesti oleskelevien henkilöiden sallittu enimmäismäärä.

Kokoontumistilaan on oltava pääsy kaikilla eli myös niillä henkilöillä, joiden kyky liikkua tai muutoin toimia on rajoittunut.

Kokoontumistiloista säädetään alueidenkäyttölaissa ([132/1999](#)), rakentamislaisissa ([751/2023](#)) ja ympäristöministeriön rakennuksen käyttöturvallisuudesta antamassa asetuksessa ([1007/2017](#)).

Käsittekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

23

majoitustila

sv inkvarteringslokal

en accommodation facilities *pl*; accommodation

määritelmä

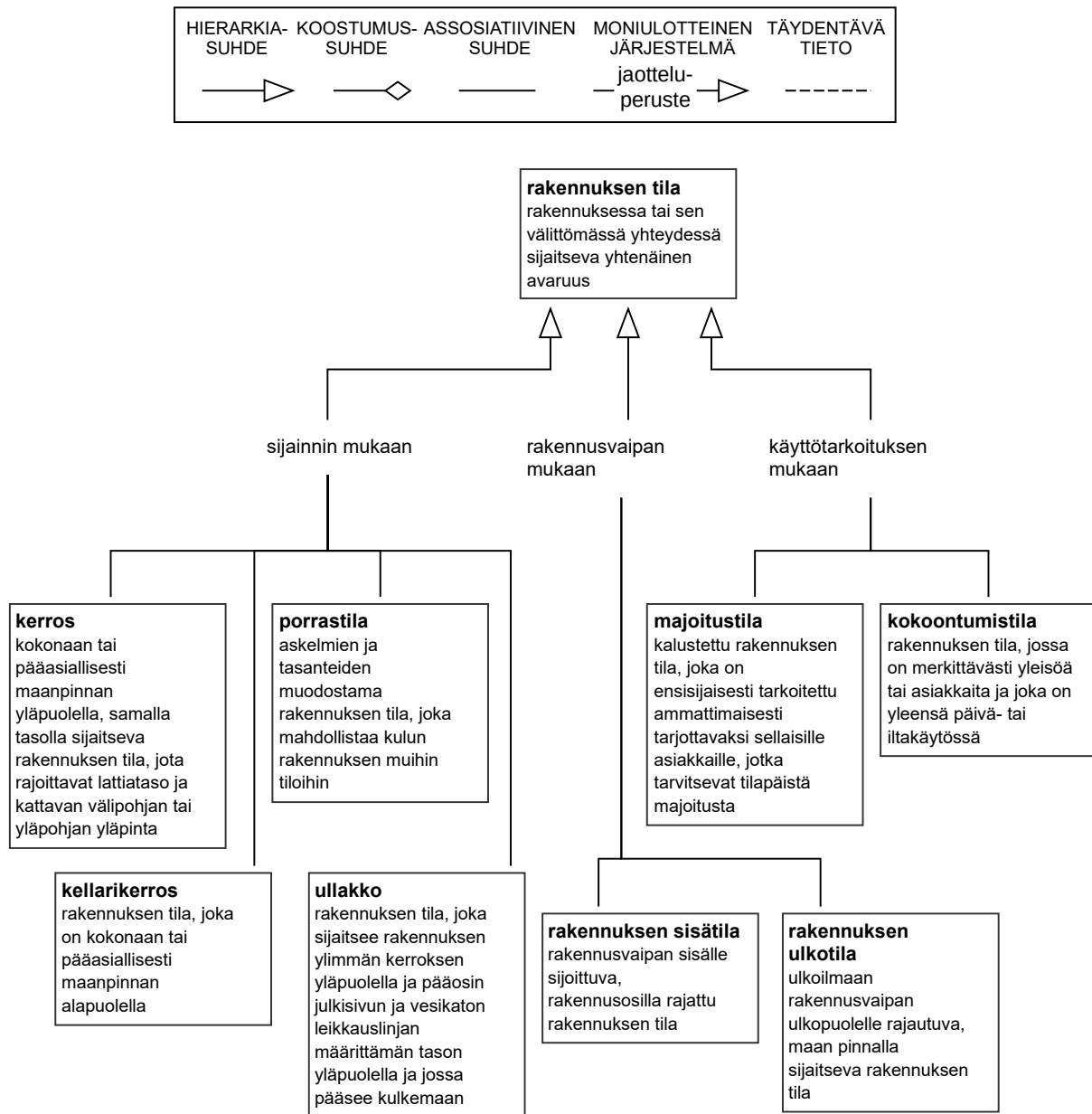
kalustettu **rakennuksen tila**, joka on ensisijaisesti tarkoitettu ammattimaisesti tarjottavaksi sellaisille asiakkaille, jotka tarvitsevat tilapäistä majoitusta

huomautus

Majoitustilan on täytettävä lainsäädännössä esitetyt tekniset, toiminnalliset ja arkkitehtoniset vaatimukset esimerkiksi tilan pinta-alan, korkeuden ja ikkunoiden suhteen.

Majoitustiloista säädetään muun muassa alueidenkäyttölaissa ([132/1999](#)), rakentamislaisissa ([751/2023](#)) ja ympäristöministeriön asuin-, majoitus- ja työtiloista antamassa asetuksessa ([1008/2017](#)).

Käsittekaavio: [Rakennuksen tilat](#)

Käsitekaavio 2. Rakennuksen tilat.

24

rakennusoikeus

sv byggrätt

en permitted building volume

määritelmä

oikeus rakentaa tietyllä *rakennuspaikalle*

huomautus

Rakennusoikeus voidaan ilmaista *rakennuspaikan kerrosalana* taikka kolmiulotteisesti joko kuutiometreinä tai rakennusalan rajana ja harjakorkeutena. Rakennusoikeudesta voidaan määrätä asemakaavassa, yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä.

25

rakennuksen kerrosala

sv byggnadens våningsyta

en gross floor area of the building; gross external area

määritelmä

rakennuksen kaikkien **kerrosten** pinta-ala ulkoseinien ulkopinnan mukaan laskettuna sisältäen sen **kellarikerroksen** ja **ullakon** alan, johon voidaan sijoittaa rakennuksen **pääasiallisen käyttötarkoituksen** mukaisia tiloja

huomautus

Kellarikerroksen ja ullakon osalta rakennuksen kerrosalaan luetaan pinta-alat, joihin sijoitetaan tai voidaan näiden tilojen sijainnista, yhteyksistä, koosta, valoisuudesta ja muista ominaisuuksista päätellen sijoittaa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja.

Ellei rakennuksessa ole kellarikerrosta eikä ullakkoa, rakennuksen kerrosala ja

kokonaishuoneistoala ovat yhtä suuret.

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

26

rakennuspaikan kerrosala

sv byggplats våningsyta

en gross floor area of the building site; floor area of the building site

määritelmä

pinta-ala, joka koostuu **rakennuspaikalle** rakennettaviksi sallittujen **rakennusten kerrosaloista**

huomautus

Rakennusoikeuden määrittämisessä käytetään termiä kerrosala sellaisesta bruttoalasta tai kerrostasojen osa-alojen summasta, jota laskettaessa kerrokseksi ei lueta **kellarikerrosta** ja **ullakkoa** eikä niihin verrattavia tiloja, jotka palvelevat muuta kuin rakennuksen **pääasiallista käyttötarkoitusta**.

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

27

enimmäiskerrosala

mieluummin kuin: maksimikerrosala

sv maximivåningsyta

en maximum floor area; maximum allowable gross floor area; maximum allowable floor area; maximum permitted gross floor area; maximum permitted floor area

määritelmä

suurin sallittu **rakennuksen kerrosala** tai suurin sallittu **rakennuspaikan kerrosala**

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

28

huoneala

sv rumsarea; rumsareal

en net room area

määritelmä

huoneen pinta-ala, jonka rajoina ovat huonetta ympäröivien seinien pinnat tai niiden ajateltu jatke

huomautus

Huonealaan ei lasketa esimerkiksi huoneessa olevien hormiryhmien, pilareitten, seinien, seiiniin upotettujen takkojen eikä muuraamalla tehtyjen komeroiden alaa.

Asuin-, **majoitus-** ja työtilan huonealaan lasketaan vain huoneen se osa, jonka korkeus on vähintään 1,6 metriä. Jos huoneen sisäkatto ei ole vaakasuora vaan vino tai porrastettu, huoneen keskikorkeuden tulee olla vähintään 2,2 metriä. Asuin-, majoitus- ja työtilan huonealan on oltava vähintään 7 neliömetriä.

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

29

huoneistoala

sv lägenhetsarea; lägenhetsyta; lokalarea; bostadsarea; bruksarea; golvyta
en net floor area; useful floor area; useful floorspace; floor space; floor area

määritelmä

pinta-ala, jota rajaavat toisaalta huoneistoa ympäröivien seinien, toisaalta huoneiston sisällä olevien kantavien ja muiden koko *rakennukselle* välttämättömien rakennusosien huoneiston puoleiset pinnat

huomautus

Kantavien ja paloteknisesti osastoivien seinien, hormiryhmien ja muiden rakennukselle välttämättömien rakennusosien rakennusosa-alaa ei lasketa huoneistoalaan. Asuinhuoneiston sisäinen porraskerros lasketaan n-kerroksisessa asunnossa huoneistoalaan n-1 kertaa siten, että huoneistoalaan lasketaan portaiden *huonealat* niissä *kerroksissa*, joihin portaat nousevat. Portaan alle alimmassa kerroksessa jäävää huonealaa ei lasketa huoneistoalaan. Muissa kuin asuinhuoneistoissa portaan alle jäävä huoneala lasketaan kokonaan huoneistoalaan.

Asuin-, *majoitus*- ja työtilan huoneistoalaan ei lueta 1,6 metriä matalampaa tilaa.

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

30

kokonaishuoneistoala

sv total lokalarea; total bostadsarea; total lägenhetsyta
en total useful floor area

määritelmä

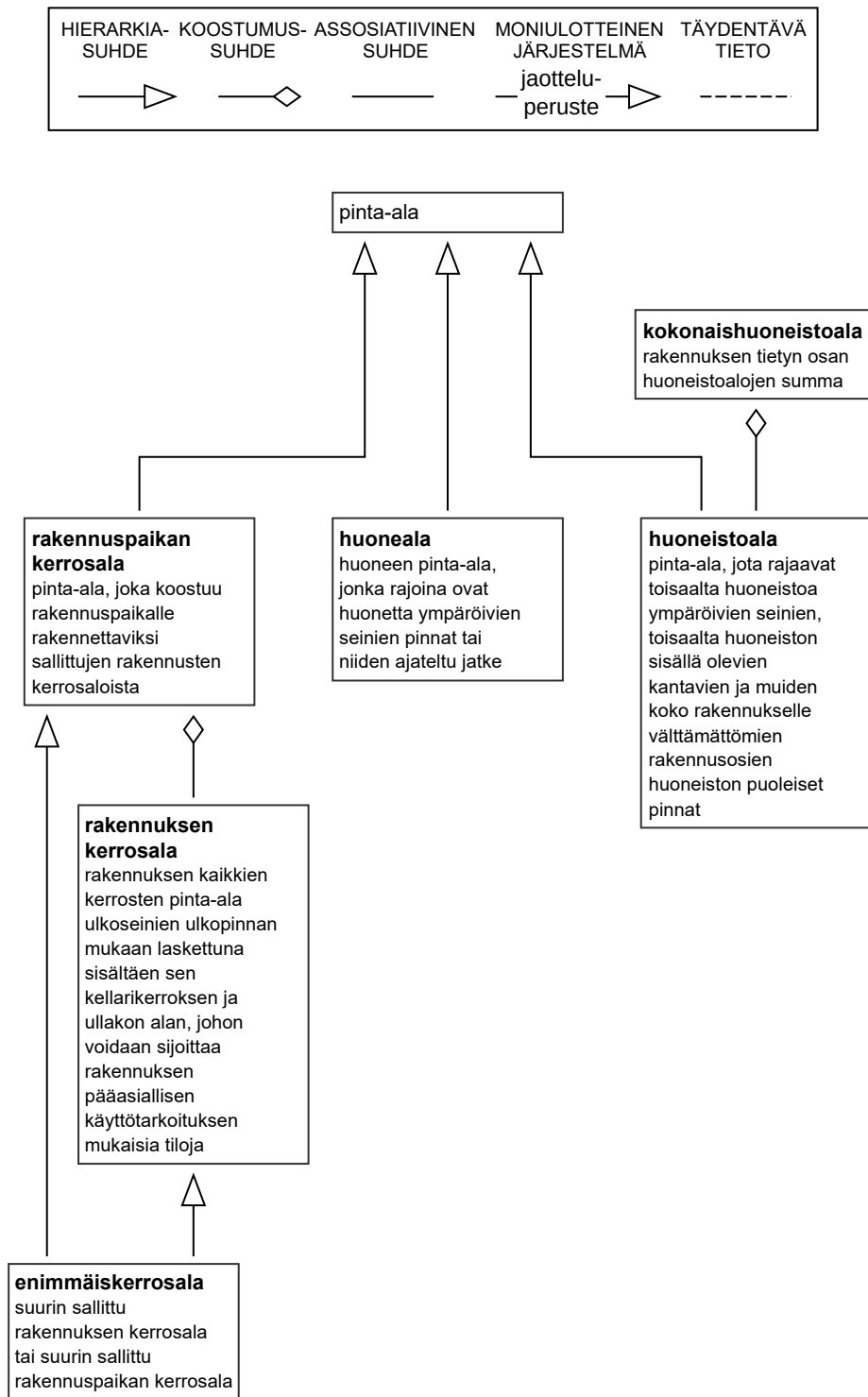
rakennuksen tietyn osan *huoneistalojen* summa

huomautus

Kokonaishuoneistoalaan lasketaan kaikkien *kerrosten*, *kellarikerrosten* ja lämpöeristettyjen *ullakoiden* pinta-ala yhteensä ulkomitoin. Mukaan ei lasketa parvekkeita, katoksia eikä 1,6 metriä matalampia tiloja.

Ellei rakennuksessa ole kellarikerrosta eikä ullakkoa, kokonaishuoneistoala ja *rakennuksen kerrosala* ovat yhtä suuret.

Käsitekaavio: [Pinta-alat](#)

Käsitekaavio 3. Pinta-alat.

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

accommodation	23	gross floor area; see gross floor area of the building.....	25
accommodation facilities	23	interior	20
assembly facilities	22	maximum allowable floor area	27
attic	19	maximum allowable gross floor area	27
basement	17	maximum floor area	27
basement storey	17	maximum permitted floor area	27
building	2	maximum permitted gross floor area	27
building part	3	net floor area	29
building permit record	7	net room area	28
building site	8	object of neighbourhood construction	5
building space	15	outbuilding	12
civil defence shelter	13	outdoor area	21
construction part	3	permitted building volume	24
construction works	1	principal use	9
construction works record	6	public structure	10
floor	16	residential building	11
floor area	29	space	15
floor area of the building site	26	stair	18
floor area; see gross floor area of the building.....	25	staircase	18
floor space	29	structure	4
gross external area	25	temporary building	14
gross floor area of the building	25	total useful floor area	30
gross floor area of the building site	26	useful floor area	29
		useful floorspace	29

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

bostadsarea	29	lägenhetsyta	29
bostadsbyggnad	11	maximivåningsyta	27
bruksarea	29	möteslokal	22
bygglovpost	7	objekt för områdesbyggande	5
byggnad	2	rumsarea	28
byggnadens våningsyta	25	rumsareal	28
byggnadsdel	3	skyddsrum	13
byggnadsobjekt	1	tillfällig byggnad	14
byggnadsobjektpost	6	total bostadsarea	30
byggplats	8	total lokalarea	30
byggplats våningsyta	26	total lägenhetsyta	30
bygg rätt	24	trappa	18
ekonomibyggnad	12	trapphus	18
golvyta	29	utomhusmiljö	21
huvudsakligt användningsändamål	9	utrymme	15
inkvarteringslokal	23	utrymme i byggnad	15
inomhusmiljö	20	vind	19
konstruktion	4	våning	16
konstruktion för allmänheten	10	våningsyta (1); se byggnadens våningsyta.....	25
källarvåning	17	våningsyta (2); se byggplats våningsyta.....	26
lokalarea	29	yttre område	21
lägenhetsarea	29		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitietuenumeroihin.

aluerakentamiskohde	5	rakennuksen osan pääasiallinen käyttötarkoitus; ks. pääasiallinen käyttötarkoitus.....	9
asuinrakennus	11	rakennuksen pääasiallinen käyttötarkoitus; ks. pääasiallinen käyttötarkoitus.....	9
autotalli; ks. talousrakennus.....	12	rakennuksen sisätila	20
enimmäiskerrosala	27	rakennuksen tila	15
huoneala	28	rakennuksen ulko-osa; ks. rakennuksen osa.....	3
huoneistoala	29	rakennuksen ulkotila	21
infrakohde; ks. rakennuskohde.....	1	rakennus	2
kalliosuoja; ks. väestönsuoja.....	13	rakennuskohde	1
kellarikerros	17	rakennuskohdepaikka; ks. rakennuspaikka.....	8
kerros	16	rakennuskohdetietue	6
kerrosala (1); ks. rakennuksen kerrosala.....	25	rakennuskohteen pääasiallinen käyttötarkoitus; ks. pääasiallinen käyttötarkoitus.....	9
kerrosala (2); ks. rakennuspaikan kerrosala.....	26	rakennuskohteen tila; ks. rakennuksen tila.....	15
kokonaishuoneistoala	30	rakennusoikeus	24
kokoontumistila	22	rakennusosa	3
majoitustila	23	rakennuspaikan kerrosala	26
maksimikerrosala	27	rakennuspaikka	8
määräaikainen rakennus	14	rakentamiskohde	1
porras	18	rakentamislupatietue	7
porrashuone	18	rappu; ks. porrastila.....	18
porraskuilu; ks. porrastila.....	18	rappukäytävä; ks. porrastila.....	18
porraskäytävä	18	sisätila	20
porrastila	18	talousrakennus	12
portaikko; ks. porrastila.....	18	teräsbetoninen väestönsuoja; ks. väestönsuoja.....	13
pyöräsuoja; ks. talousrakennus.....	12	tila	15
pääasiallinen käyttötarkoitus	9	tilapäinen rakennus	14
rakennelma	4	työmaakoppi; ks. talousrakennus.....	12
rakennelman pääasiallinen käyttötarkoitus; ks. pääasiallinen käyttötarkoitus.....	9	ulkotila	21
rakennettava kohde	1	ullakko	19
rakennettu kohde	1	vaja; ks. talousrakennus.....	12
rakennuksen kerros	16	väestönsuoja	13
rakennuksen kerrosala	25	väliaikainen rakennus	14
rakennuksen osa	3	yleisörakennelma	10